

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 23 september 2011 betreffende de voorhang inzake de contracteerruimte AWBZ 2012 (Kamerstuk 30 597, nr. 213).

De voorzitter van de commissie,
Smeets

Adjunct-griffier van de commissie,
Clemens

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- II. Reactie van de staatssecretaris

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorhang contracteerruimte AWBZ 2012. Zij hebben echter een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie vinden het van groot belang dat het midden- en kleinbedrijf (MKB) en individuele zorgverleners ook toegang kunnen krijgen tot de contracteerruimte voor 2012. Deze leden hebben veel signalen ontvangen dat pogingen van deze aanbieders om zorg in natura (ZIN) te gaan leveren tot nu toe op grote bureaucratische hobbels en weerstand stuiten. De leden Venrooy-van Ark en Ziengs hebben hierover recent ook al schriftelijke vragen gesteld aan de staatssecretaris. De leden van de VVD-fractie zien uit naar de beantwoording daarvan. Genoemde leden vrezen dat het MKB en individuele zorgverleners vanwege de huidige inkoopcriteria nauwelijks kans maken op contractering voor 2012, aangezien het contracteringsproces voor 2012 op korte termijn wordt afgesloten en de inkoopcriteria dan nog niet zijn aangepast. Mogelijk zijn de inkoopcriteria op tijd aangepast voor de aanvullende contractering 2012, maar het overgrote deel van de contracteerruimte 2012 is dan reeds vergeven. Deze leden zijn van mening dat, hoewel er sprake is van contracteerrecht, zorgkantoren wel de plicht hebben een gevarieerd en passend zorgaanbod te contracteren. Zij vragen een reactie van de staatssecretaris op dit punt, mede in het licht van de beschreven problematiek bij de contractering van het MKB en individuele zorgverleners door zorgkantoren.

Naar aanleiding van de behandeling van de Wet AWBZ-zorg buitenland (Kamerstukken 32 154) heeft de staatssecretaris toegezegd dat verze-kerden met een indicatiebesluit voor palliatief terminale zorg buiten Nederland ten laste van de AWBZ zorg kunnen inroepen. Kan de staatssecretaris aangeven hoe hoog het jaarlijks verwachte beslag op de AWBZ-contracteerruimte is van deze maatregel, mede met het oog op de door de Kamer aangenomen motie over het wereldwijd garanderen van palliatieve AWBZ-zorg (Kamerstuk 32 154, nr. 17)?

De staatssecretaris geeft aan ruimte te bieden voor het verkrijgen van persoonlijke zorg door een vergoedingsregeling op te zetten. In de brief over deze vergoedingsregeling d.d. 15 september 2011 stelt de staatssecretaris ter financiering van deze regeling een bedrag te oormerken binnen de reeds beschikbare AWBZ-middelen voor 2012 (Kamerstuk 25 657, nr. 84). Welk bedrag heeft de staatssecretaris gereserveerd in de AWBZ-middelen 2012 voor deze vergoedingsregeling, buiten de genoemde € 50 miljoen herverdelingsmiddelen die dan wel bij gecontracteerde instellingen, dan wel bij de vergoedingsregeling terecht komt, afhankelijk van de realisatie in 2012?

De staatssecretaris voegt € 50 miljoen toe aan de contracteerruimte om zorg op te vangen door extra instroom bij ZIN vanwege de pgb-maatregel. De leden van de VVD-fractie vragen wat de verhouding is van dit bedrag tot het verwachte aantal mensen dat in 2012 ZIN neemt omdat ze geen

pgb kunnen krijgen plus het aantal mensen vanuit de huidige pgb-groep dat in 2012 al overgaat naar ZIN.

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris over de contracteerruimte AWBZ 2012. De leden van de fractie van de PvdA zijn blij dat het kabinet heeft besloten geld te investeren in de zorginstellingen opdat er meer personeel aangetrokken kan worden en zij goed opgeleid worden, al betreuren zij dat er door deze eenzijdige versterking van de intramurale zorg geen budgettaire ruimte is voor de versterking van de zorg voor de mensen die thuis daarvan afhankelijk zijn. Ook zijn deze leden blij dat het stagefonds behouden blijft. Genoemde leden zijn wel erg benieuwd naar de gevolgen van de pgb-maatregelen op de contracteerruimte AWBZ. Zij hebben daarom naar aanleiding van de brief nog een aantal vragen.

Kan de staatssecretaris aangeven hoe hoog de tariefstijging per zorgzwaartepakket (zzp) is als gevolg van de € 636 miljoen die het kabinet investeert? Worden alle zzp's in gelijke mate opgehoogd? Klopt het dat alle toeslagen gelijk blijven aan die van 2011? Welke toeslagen zijn er allemaal?

Kan de staatssecretaris aangeven welke afspraken er ten opzichte van de verhoogde zzp's zijn gemaakt? Zijn de zzp's geormerkt opgehoogd? Met andere woorden, zijn er afspraken gemaakt die zorginstellingen verplichten het extra vrijgemaakte geld één op één in te zetten voor meer en beter opgeleid personeel? Zijn er resultaatverplichtingen gesteld aan de gemaakte afspraken? En wat zijn de sancties indien afspraken niet nagekomen worden? Wie ziet toe op het nakomen van de afspraken? Op welke manier wordt de Kamer op de hoogte gehouden van de resultaten van deze impuls en het convenant?

Welk deel van de verhoging van de contracteerruimte uit hoofde van het regeerakkoord is bestemd voor het opleiden en/of bijscholen van personeel, en wie beslist volgens welke procedure over de toekenning daarvan?

De leden van de PvdA-fractie vragen of de € 25 miljoen voor het «nood»-budget beschikbaar blijft waarover de zorgkantoren tot dusver konden beschikken.

De leden van de PvdA-fractie vragen waarom de vergoedingsregeling persoonlijke zorg juridisch geen onderdeel kan uitmaken van de contracteerruimte. Is de vergoeding daarmee weer een subsidie? Is het iets anders? Hoe is deze regeling samengesteld? Hoeveel geld wordt er uitgetrokken voor deze regeling? En wat gebeurt er als deze niet toereikend is? Op welke manier wordt dat bijgehouden? Hoelang zal deze vergoedingsregeling van kracht zijn? Hoeveel mensen zullen er gebruik van kunnen maken en op basis van welke criteria? Is de investering van € 50 miljoen in de contracteerruimte voldoende om de verwachte extra instroom bij zorg in natura op te vangen? Wat gebeurt er op het moment dat dit niet het geval blijkt? Is deze reservering iets anders dan het noodfonds waarover de zorgkantoren normaliter beschikken om onvoorziene stijgingen van de indicaties op te vangen?

Genoemde leden vragen of bekend is hoeveel zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) er per 1 januari 2012 naar verwachting door de zorgkantoren gecontracteerd zullen worden. Is een schatting te geven van het aandeel gecontracteerde zzp'ers dat ter vervanging van een pgb zal worden ingehuurd? Kan de staatssecretaris aangeven welke kwaliteits-

eisen zullen gelden voor gecontracteerde zzp'ers? Is er ook een inschatting gemaakt voor de zogenaamde kleinschalige «nieuwe zorgaanbieders»?

De leden van de PvdA-fractie vragen of de staatssecretaris per doelstelling van de geormerkte middelen buiten de contracteerruimte kan aangeven hoe het budget zich verhoudt met vorig jaar. Zijn er ook nieuwe doelstellingen? Zijn er doelstellingen verdwenen ten opzichte van vorig jaar?

Kan de staatssecretaris aangeven hoeveel het schrikkeljaar inneemt binnen de regionale groeiruimte?

Deze leden vragen of de staatssecretaris kan aangeven welke financiële gevolgen het opheffen per 1 januari 2012 van de contracteerplicht intramuraal heeft.

Hoe groot is de marge die de zorgkantoren mogen afwijken van het 100% tarief? Is daarover een maximum afgesproken, zoals dat in de voorgaande jaren het geval is geweest?

De leden van de PvdA-fractie vragen tot slot wanneer de Kamer de reactie op het advies van de NZa over de toeslagen voor extreme zorgzwaarte kan verwachten.

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben verheugd kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris betreffende de voorhang inzake de contracteerruimte AWBZ 2012. Hiermee komt het kabinet een zeer belangrijke afspraak uit het gedoogakkoord na. Er komt structureel € 852 miljoen beschikbaar voor de verbetering van de kwaliteit van de langdurige zorg.

Door een verhoging van de maximumtarieven van de zorgzwaartepakketten wordt de contracteerruimte 2012 met € 636 miljoen verhoogd. De staatssecretaris spreekt uit dat zij ambieert dat de kwaliteit van de zorg zal toenemen door het inzetten van meer personeel en door het beter opleiden van personeel. De leden van de PVV-fractie delen deze ambitie.

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de aanwijzing die de staatssecretaris van plan is aan de Nederlandse Zorgautoriteit te geven betreffende de contracteerruimte AWBZ voor 2012. Deze leden hebben wel nog enkele vragen.

De staatssecretaris geeft aan dat het nodig is dat de Nederlandse Zorgautoriteit het nodige uitwerkt opdat de mogelijkheid om per 1 januari 2012 zelfstandige zorgverleners (zzp'ers) te contracteren ook feitelijk door de zorgkantoren benut kan worden. Tijdens het algemeen overleg over de AWBZ van 23 juni jl. heeft de staatssecretaris aangegeven dat er bij één zorgverzekeraar een pilot loopt om uit te zoeken wat de financiële, belastingtechnische en administratieve processen zijn bij contractering van zzp'ers (Kamerstuk 30 597, nr. 201). De leden van de CDA-fractie vragen hoe het met deze pilot staat en welke informatie hieruit naar voren is gekomen. Wordt deze informatie tijdig gedeeld met andere zorgverzekeraars? Zijn de zorgverzekeraars al per 1 januari 2012 in staat om met deze nieuwe mogelijkheid om zzp'ers te contracteren te gaan werken, zo vragen deze leden.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de vrije beschikbare ruimte van € 555 miljoen voor zorgkantoorregio's. De staatssecretaris geeft aan dat het hierbij niet alleen om een investering gaat om aan de groeiende zorgvraag te voldoen, maar dat hierin ook ruimte zit om een forse stap in de verbetering van kwaliteit te zetten. Deze leden vragen of het mogelijk is om uit te splitsen welk deel bedoeld is voor de groeiende zorgvraag en dus hoeveel er overblijft voor de verbetering van de kwaliteit.

De leden van de CDA-fractie vragen ten slotte of de staatssecretaris inzicht kan geven in de hoogte van de extra middelen die in de contracteerruimte worden toegevoegd ten behoeve van de normatieve huisvestingscomponenten (NHC's).

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de contracteerruimte AWBZ 2012. Deze leden zijn van mening dat zorgmiddelen moeten worden besteed aan het primaire proces van de zorg. Zij vragen de staatssecretaris hoeveel procent van de middelen ten goede komt aan het primaire proces. In de doorrekening van de pgb-plannen heeft het Centraal Planbureau (CPB) het over een invulpercentage in de thuiszorg, wat genoemde leden tot de vraag brengt hoe de invulpercentages in verschillende AWBZ-domeinen zijn, te weten de thuiszorg, de gehandicaptenzorg, en de ouderenzorg. De leden van de SP-fractie wijzen de huidige wijze van middelenverdeling af. Het beleid van zorgkantoren is – in opdracht van de NZa – gericht op concurrentie, marktverdeling en het onderhandelen op basis van prijs. Tegelijkertijd hebben de zorgkantoren een afhankelijkheid naar zorgaanbieders toe, zij voeren immers de zorgplicht namens het zorgkantoor uit. Deze leden vragen hoe vaak in de afgelopen jaren zorgcontracten ontbonden zijn op basis van slechte zorg of frauduleus handelen van de zorgaanbieder. Kan de staatssecretaris een overzicht geven?

De leden van de SP-fractie maken zich zorgen over hoe de middelen terechtkomen. Is het juist dat zorgkantoren – in opdracht van de NZa – zorgaanbieders dwingen tot een bepaald percentage aan reserve? Zo ja, wat is dat percentage? Is de staatssecretaris van mening dat dit stilstaande premiegeld goed besteed wordt? Hoe houden zorgkantoren toezicht op de wijze waarop het budget verdeeld wordt bij extreem grote instellingen? Wat kosten de zorgkantoren op jaarbasis?

Genoemde leden missen cijfers over wachtlijsten in de AWBZ. Kan de staatssecretaris de laatste stand van zaken geven? Tevens willen de leden van de SP-fractie weten hoeveel mensen op eigen verzoek veranderd zijn van zorgaanbieder, zowel mensen die intramurale als mensen die extramurale zorg krijgen. Hoeveel verzoeken zijn er geweigerd, hoeveel verzoeken zijn er toegekend? Klopt het dat het voor mensen die intramurale zorg krijgen vrijwel onmogelijk is om via het zorgkantoor te veranderen van zorglocatie? Kan de staatssecretaris het antwoord toelichten?

Impuls regeerakkoord

De leden van de SP-fractie steunen het kostendekkend maken van de zorgzwaartepakketten. Dat deze zouden leiden tot meer handen aan het bed, hopen deze leden. Erkent de staatssecretaris dat er geen enkele garantie is op werkdrukvermindering door extra collega's op de werkvloer? Kan zij haar antwoord toelichten? Waarom is de impuls,

bedoeld voor extra personeel en daarmee dus werkdrukverlichting, niet geormerkt?

Genoemde leden vragen welk deel van de verhoging van de contracteer-ruimte is bestemd voor het opleiden en/of bijscholen van personeel en wie beslist volgens welke procedure over de toekenning daarvan. De leden van de SP-fractie willen weten waarom de staatssecretaris bij de vorming van het convenant de vakbonden niet heeft betrokken.

Deze leden betreuen het dat er een tegenstelling ontstaat tussen de zorg thuis en de intramurale zorg. Zij krijgen de indruk dat thuis- en gezinszorg geen aandacht krijgt van de staatssecretaris. Kan zij hierop reageren?

Volumegroei

De leden van de SP-fractie vragen of er ruimte is om de volumegroei verder te laten stijgen in 2012 wanneer dat noodzakelijk is. Kan de staatssecretaris ingaan op de mogelijkheid dat de impuls in combinatie met een te lage groeiruimte kan leiden tot een vestzak – broekzak verhaal? Hoe is de volumegroei verdeeld over de verschillende regio's?

Compensatie overloop uit persoonsgebonden budget

De leden van de SP-fractie vragen hoeveel mensen de laatste jaren een persoonsgebonden budget hebben moeten kiezen, doordat er in de contracteer-ruimte AWBZ geen mogelijkheid was voor zorg in natura. Daarbij willen genoemde leden vragen wat de kosten zijn om mensen met een pgb onder te brengen in de contracteer-ruimte van de AWBZ. Hoeveel mensen die nu een pgb hebben zullen in 2014 persoonlijke verzorging in de thuissituatie via de AWBZ nodig hebben?

Zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers)

De leden van de SP-fractie vragen welke onnodige administratieve verlichtingen voor zzp'ers in de contracteer-ruimte worden verminderd. Hoeveel zorgkantoren contracteren zzp'ers? Gelden hier dezelfde tarieven als bij een contract met een instelling? Zo nee, wat is het verschil en waarom?

Geormerkte middelen

De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris wat de impuls voor kleinschalige initiatieven heeft opgeleverd. Vinden opgezette initiatieven voortgang in hun contractering?

Monitoring

De leden van de SP-fractie zijn tevreden dat de staatssecretaris een onderzoek heeft ingesteld om de middelen van zorgkantoren te onderzoeken, zodat de oorzaak van knellende budgetten binnen de contracteer-ruimte onderzocht wordt. Derhalve willen deze leden weten naar welke oplossingen zorgkantoren onderling hebben gezocht bij knellende AWBZ-budgetten van de afgelopen tijd.

Genoemde leden willen ook weten wat er met de zogenoemde strop-penpot van de AWBZ-gelden is gebeurd. Zijn de reserves ingezet voor de tekorten die zorgaanbieders overkomen? Indien dit niet het geval is, willen zij weten wat er met de financiële reserves is gebeurd.

Overige punten

De leden van de SP-fractie vragen of de bonus-malus regeling nog gehanteerd wordt. Indien deze gehanteerd wordt, vragen zij hoeveel geld in de afgelopen jaren overgebleven is uit deze regeling. Genoemde leden willen weten wat er met het geld is gebeurd.

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de voorgenomen aanwijzing aan de Nederlandse Zorgautoriteit inzake de contracteerruimte voor 2012.

Deze leden vernemen graag op welke wijze de NZa de bedragen over de zorgkantoren verdeelt voor de meer geïndiceerde indicaties van ZZP 7B in de woonwerkvoorzieningen voor autisten, voor het regelen van een toeslag voor de non-invasieve ademhalingsondersteuning, en voor een toeslag voor niet-strafrechtelijke forensische cliënten in forensisch psychiatrische klinieken.

De leden van de D66-fractie betreuren de bezuinigingen op het persoonsgebonden budget. Doordat het vanaf 2012 voor nieuwe cliënten zonder indicatie voor verblijf niet langer mogelijk is om het pgb in te zetten, zijn zij aangewezen op zorg in natura. Dit betekent een grote extra instroom bij zorg in natura. Daarvoor reserveert de staatssecretaris in eerste instantie een bedrag van € 50 miljoen voor 2012 en aanvullend € 50 miljoen voor in de loop van 2012. Genoemde leden vragen waarop deze bedragen zijn gebaseerd. Welke instroom wordt precies verwacht en welke kosten worden er gemiddeld per cliënt verwacht? Hoe verhoudt zich dit tot de CPB-notitie «Effecten van het kabinetsvoorstel voor het pgb»?

De staatssecretaris heeft de ambitie de kwaliteit van zorg te verbeteren door meer personeel in te zetten. Zij heeft een convenant met belanghebbende partijen gesloten over inspanningsverplichtingen hiertoe. De leden van de D66-fractie vragen wat de resultaatverplichtingen zijn die het kabinet zichzelf stelt en zouden hiervan graag een overzicht ontvangen voor deze kabinetsperiode. De brief waaraan de staatssecretaris refereert stelt in dat opzicht teleur.

De staatssecretaris is van mening dat zij fors investeert in de zorg in 2012, onder andere met € 595 miljoen voor volumegroei. De leden van de D66-fractie zien deze investering als een noodzakelijk kwaad om ontwikkelingen als een groeiende zorgvraag op te vangen. Zij vragen echter wat het kabinet doet om de volumegroei in de langdurige zorg te beperken, gegeven de verwachting van het CPB, dat door de bezuinigingen op het persoonsgebonden budget de vraag naar duurdere zorg in natura aanzienlijk zal toenemen. Naar de mening van deze leden zou het kabinet zich ten doel moeten stellen de volumegroei te beperken in plaats van daaraan te voldoen en blijft onduidelijk hoe het kabinet noodzakelijke hervormingen hiertoe in gang zet.

De leden van de D66-fractie steunen de mogelijkheid om zelfstandigen zonder personeel onder de contracteerruimte van de AWBZ te brengen. Genoemde leden ondersteunen het voornemen van de staatssecretaris om de NZa te vragen haar (beleids)regels zodanig aan te passen dat zzp'ers geen onnodige administratieve verplichtingen zullen hebben. Deze leden vragen voorts het verzoek aan de NZa uit te breiden met de vraag om ook de administratieve eisen aan instellingen door te lichten en waar mogelijk aan te passen. Zij worden graag op de hoogte gehouden van deze aanpassingen. Zij vernemen graag van de staatssecretaris hoe de

kwaliteit van zorg gewaarborgd blijft, als de administratieve eisen aan instellingen worden aangepast.

De leden van de D66-fractie lezen dat de knelpuntenprocedure in 2012 wordt gecontinueerd. Welke middelen worden er gereserveerd om onvoorziene knelpunten op te lossen?